

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
 Avdelning 1
 Lena Palmér

DOM
2012 -11- 3 0
 Meddelad i
 Malmö

Mål nr
 11054-12E

KONKURRENSVERKET	
2012 -12- 0 3	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

SÖKANDE

City laboratoriet Skanör
 Box 48
 239 31 Skanör

MOTPART

Region Skåne
 291 89 Kristianstad

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

DOMSLUT

Förvaltningsrätten bifaller City laboratoriet Skanörs ansökan om ingripande enligt LOU och beslutar att Region Skånes upphandling avseende Tandtekniska tjänster, dnr 1200674, ska göras om.

YRKANDE M.M.

Region Skåne genomför upphandling avseende Tandtekniska tjänster, dnr 1200674. Upphandlingen genomförs enligt reglerna om förenklat förfarande i LOU.

City laboratoriet Skanör har begärt överprövning av upphandlingen och yrkat att den ska göras om. Till stöd för talan anförs i huvudsak följande. *City laboratoriet Skanör* deltog inte i upphandlingen pga. felaktiga krav. Företaget har därmed lidit skada. I Förfrågningsunderlaget punkten 1.2.14 uppställer Region Skåne följande krav. "För mindre leverantörer (årlig omsättning < 15mkr/15 anställda) skall Leverantörens bilpool till 50 % bestå av miljöfordon." Kravet bryter mot likabehandlingsprincipen och är orättvist. Det ifrågasätts om kravet har en naturlig koppling till det som upphandlas. Leverantörerna i denna upphandling är inte transportföretag. Det blir ett godtyckligt avgörande av vad som är miljöfordon. Det saknas i Sverige en enhetlig definition av termen miljöfordon. Det har vidare använts olika skall-krav för olika bolag med utgångspunkt i bolagens storlek. Detta strider mot likabehandlingsprincipen och snedvrider konkurrenssituationen på otillbörligt vis. För mindre bolag gäller det ovan redovisade kravet på miljöfordon. För större leverantörer (årlig omsättning > 15 msk/15 anställda) skall Leverantören senast ett år efter avtalsstart ha infört ett miljöledningssystem i enlighet med ISO 14001 eller likvärdigt.

Vidare ifrågasätts det om prissättningsmekanismen i upphandlingen är förenlig med LOU. I upphandlingens bilagor är det omöjligt att lämna in priser för varje enskild produkt. Alla priser förutom ett räknas fram automatiskt genom en formel. Dessutom använder sig Region Skåne av "låsta" timpriser. Att en leverantör själv måste få möjlighet att ange sina priser måste anses som en grundläggande förutsättning i offentlig upphandling.

Region Skåne har bestritt bifall till ansökan och anfört följande. Det aktuella kravet i punkten 1.1.14 är uppställt mot bakgrund av att Region Skåne anser det angeläget att de transporter och avhämtningar som antagna leverantörer måste genomföra enligt bl.a. avtalets punkt 3.4.4.1. utförs på ett miljömässigt ansvarsfullt sätt. Det står Region Skåne fritt att välja vilka miljökrav som ställs så länge kraven är transparenta och likabehandlande. Det aktuella kravet är tydligt formulerat och risk för missförstånd har inte förelegat. Betydelsen av begreppet "miljöbil" framgår tydligt av Region Skånes antagna miljöprogram. Inga frågor har inkommit gällande detta varför samtliga anbudsgivare synes ha förstått innebörden av begreppet. Likabehandlingsprincipen innebär även att olika ska behandlas olika. Sakliga skäl för olikbehandling föreligger här då det är rimligare och mer proportionerligt att ställa annorlunda miljökrav på de företag som har högre omsättning/ fler anställda. Den prissättningsmodell som tillämpats är helt i enlighet med LOU. Upphandlingen genomförs som en "lägsta pris upphandling". Det får anses ostridigt att leverantörerna har haft möjlighet att lämna ett pris per avtalsområde. Även om detta pris kommer att omräknas genom en i förfrågningsunderlaget angiven formel kommer den som lämnat lägst pris att tilldelas uppdraget. Även för det fall att de aktuella kraven skulle anses ha vissa brister har City laboratoriet Skanör inte lidit eller riskerat att lida skada då bolaget inte har uppfyllt de kvalificeringskrav som ställs i upphandlingen och därmed aldrig hade kunnat vinna upphandlingen även om de aktuella kraven varit annorlunda utformade. Leverantören ska ha en god och stabil ekonomisk ställning som svarar mot uppdragets omfattning och innehåll. City laboratoriet Skanör har de senaste tre åren endast haft en omsättning på ca 300 000 kr per år. Det minsta uppdraget som City laboratoriet Skanör hade kunnat tilldelas i upphandlingen är på 850 000 kr per år. Företaget är vidare en enskild firma utan anställda. City laboratoriet Skanör har aldrig varit aktuella som leverantör.

City laboratoriet Skanör har genmält följande. Huruvida City laboratoriet Skanör uppfyllt de krav som ställs i upphandlingen är inte relevant eftersom

detta bygger på rena spekulationer. Regionen har naturligtvis ingen möjlighet att bedöma hur bolaget skulle ha utformat sitt anbud (självständigt, tillsammans med underleverantör osv.) om bolaget valt att delta i upphandlingen. Vad avser prissättning har Regionen inte utnyttjat de konkurrensmöjligheter som finns på marknaden när priserna genereras automatiskt. Bolaget finner inga belägg för att en sådan generell rättsprincip som "olika företag ska behandlas olika" existerar inom offentlig upphandling. I sitt miljöprogram skriver Region Skåne följande om fordon: "Samtliga fordon som ägs, hyrs eller används i Region Skånes verksamhet drivs på fossilbränslefria drivmedel." Om kravet i upphandlingen är att 50 % av fordon för företag med mindre än 15 anställda eller 15 miljoner i omsättning skall vara fossilbränslefria fordon så får man skriva detta i förfrågningsunderlaget. Det finns ingen enhetlig definition av termen fossilbränslefria fordon. Kravet är extremt hårt och innebär för många små leverantörer att de måste byta bilar. En kostnad som kan uppgå till flera hundra tusen kronor bara för att få lov att lämna anbud. Detta krav måste ställas i förhållande till att man som stort företag inom ett år ska ha infört ett miljöledningssystem. Att införa ett system i enlighet med ISO 14001 innebär, som bolaget tolkar det, inte att man behöver certifiera sig. Ett sådant system behöver inte kosta många kronor att införa och dessutom behöver man endast genomföra det om man får uppdraget. Kravet för små företag är kostnadsmissigt och tidsmissigt fullkomligt oproportionerligt jämfört med kraven på ett stort företag.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

En upphandlande myndighet ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

2012 -11- 3 0

Av 16 kap. 4 och 6 §§ LOU framgår att förvaltningsrätten kan pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och, på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller får avslutas först sedan rättelse gjorts. - Vid överprövningar enligt LOU gäller att förvaltningsrätten i princip endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

Förvaltningsrättens bedömning

City laboratoriet Skanör gör gällande att Region Skåne brutit mot LOU genom att i upphandlingen uppställa ett obligatoriskt krav gällande leverantörens bilpool som strider mot likabehandlingsprincipen, proportionalitetsprincipen och transparensprincipen.

I Förfrågningsunderlaget punkten 1.2.14 *Anbudsgivarens miljöarbete* uppställer Region Skåne följande krav.

För större leverantörer (årlig omsättning > 15 msk/15 anställda) skall Leverantören senast ett (1) år efter avtalsstart ha infört ett miljöledningssystem i enlighet med ISO 14001 eller likvärdigt.

För mindre leverantörer (årlig omsättning < 15mkr/15 anställda) skall Leverantörens bilpool till 50 % bestå av miljöfordon.

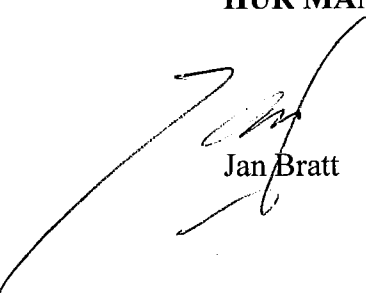
De krav som ställs i en upphandling ska vara förenliga med de grundläggande principer som följer av 1 kap. 9 § LOU. Detta gäller även för miljökrav.

Principen om likabehandling innebär att alla leverantörer ska behandlas lika och ges lika förutsättningar. Region Skåne har valt att uppställa två helt olika miljökrav för mindre och större företag. Sakliga skäl härför har inte framkommit. Det krav som ställs på mindre företag framstår dessutom som det mest betungande. Kravet strider enligt förvaltningsrättens mening tveklöst

mot likabehandlingsprincipen. Vidare följer av proportionalitetsprincipen att den upphandlande enheten inte får ställa högre krav på en leverantör än vad som erfordras i den enskilda upphandlingen. Kraven ska vara nödvändigt, relevanta och proportionerliga i förhållande till upphandlingens värde och art. Nu aktuell upphandling avser tandtekniska produkter. Region Skåne har motiverat uppställandet av kravet med att Region Skåne anser det angeläget att de transporter och avhämtningar som antagna leverantörer måste genomföra enligt bl.a. avtalets punkt 3.4.4.1. utförs på ett miljömässigt ansvarsfullt sätt. Det noteras att avtalets punkt 3.4.4.1 hänvisar till Kravspecifikationen 2.3.2 gällande leveranstider där det anges att leverans av beställd produkt ska ske inom i tabellen angivna tider om inget annat överenskommes samt att på angivna tider får läggas postgång motsvarande A-post. Utifrån vad som kan utläsas av utredningen i målet kan det aktuella kravet gällande leverantörens bilpool varken anses relevant eller proportionerligt i förhållande till föremålet för upphandlingen. Kravet brister även i transparens vad avser innebörden av begreppet miljöfordon. Det aktuella kravet är mot bakgrund av det anförda inte förenligt med LOU.

Förvaltningsrätten finner därmed visat att Region Skåne i det aktuella upphandlingsförfarandet brutit mot LOU. Såvitt framgår har denna brist hindrat City laboratoriet Skanör från att lämna anbud. Då City laboratoriet Skanör härigenom har lidit eller kan komma att lida skada föreligger således grund för ingripande mot upphandlingen. Eftersom den konstaterade bristen är hänförlig till det konkurrensuppsökande skedet ska upphandlingen göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1B LOU)

Jan Bratt

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU

